

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ИНСПЕКТОРАТ КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

гр. София 1000, ул. „Георг Вашингтон” № 17, тел./факс 02 989 48 66

Изх. № A-01-49
Дата: 25.03.2016г.

ДО
Г-ЖА ЕКАТЕРИНА ЗАХАРИЕВА
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Ваш изх. № 04-00-19/17.03.2016 г.

На основание чл. 32, ал. 1 и ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация в Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС) са постъпили за съгласуване материали относно проект на решение на Министерски съвет за приемане на План за действие за 2016 г. за изпълнение на препоръките в Доклада на Европейската комисия за Република България от м. януари 2016 г., изготвен в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка (МСО). След запознаване с представения проект, изразяваме следното становище, конкретно предложените мерки, по които единствено отговорен или отговорен наред с други държавни органи е ИВСС.

Мярка 3 „Разработване на анализ и усъвършенстване на централизираната система за случайно разпределение с постоянен срок и при взаимодействие с ИВСС“, с посочени отговорни за изпълнението й органи – ВСС и ИВСС.

От представеното съдържание на мярката, не става ясно в какво точно се изразява взаимодействието между ВСС и ИВСС и то най-вече от страна на ИВСС, който може да осъществява проверка по отношение на централизираната система за случайно разпределение на делата само по повод това дали са налице правила за работа с нея и дали тези правила се спазват. ИВСС не е орган, в чийто правомощия е предоставено изготвяне на техническа експертиза, която неминуемо би била нужна, за да се установи надеждността на системата, вкл. възможни технически начини за нейно евентуално манипулиране.

Следва изрично да се посочи още, че коментираната мярка не е предложената от Инспектората към ВСС, макар същият да е включен в изпълнението ѝ.

Предвид посочените по-горе възможни начини за постигане на препоръката за изграждане на капацитет на ИВСС за наблюдаване прилагането и сигурността на новата система за случайно разпределение на делата в съдилищата, ИВСС е предложил Мярка 4 „Осъществяване на контрол за прилагане на системата за случайно разпределение на делата в съдилищата“, която за яснота следва да бъде допълнена със следното „...чрез проверки за наличие и спазване на правилата за работа със системата“. Именно в това смятам, че се изразява и възможното подпомагане на ВСС от ИВСС при изпълнение на коментираната препоръка. Предвид последното, то Мярка 3 следва да изключи участието на ИВСС в разработването на анализ и усъвършенстване на централизираната система за случайно разпределение, тъй като ролята на ИВСС е предоставяне на информацията от извършените проверки в органите на съдебната власт за наличие и спазване на правилата за работа със системата за разпределяне на делата на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение.

Мярка 4 „Осъществяване на контрол за прилагане на системата за случайно разпределение на делата в съдилищата“, с посочен отговорен орган ИВСС.

С оглед мотивите, изложени по Мярка 3, за постигане на пределна яснота за съдържанието на Мярка 4, същата предлагам да придобие следната редакция „Осъществяване на контрол за прилагане на системата за случайно разпределение на делата в съдилищата, чрез проверки за наличие и спазване на правилата за работа със системата“.

Мярка 8 „Приемане на конкретни критерии от ИВСС и стартиране на действително изпълнение на механизма от звено „Аналитично“ за изискване и обработване информационни данни от съдебни, прокурорски и следствени дела, наблюдавани от ИВСС /по определени критерии от ИВСС/“ и **Мярка 9** „Анализ на наблюдаваните дела с влязъл в сила акт с оглед установяване на типични, повтарящи се причини, довели до констатирания резултат“ – същите пресъздават коректно предложеното от отговорната за изпълнението им институция – ИВСС, поради което нямат нужда от изменение или допълнение.

Мярка 29 „Създаване на общ формат от представители на ВСС, ИВСС и ВАС, които да обобщят и анализират дисциплинарната практика, както на ВСС, така и на ИВСС и ВАС“, с посочени отговорни за изпълнението ѝ органи ВСС, ИВСС и ВАС.

Макар от предложилия мярката ИВСС да не е определен краен срок за изпълнението ѝ, предвид необходимостта от съгласуване на такъв между всички отговорни за изпълнението ѝ институции, посоченият в проекта на

План за действие за 2016 г. краен срок – месец декември 2016 г., намирам за реалистичен. Предвид това и при съгласие относно съдържанието на мярката и срока за изпълнението ѝ и от другите ангажирани органи – ВСС и ВАС, срокът да остане така, както е посочен в проекта на Плана.

Нужно е обаче изрично да се посочи, предвид припокриването в съдържанието на Мярка 29 и Мярка 27 „Анализ на дисциплинарната практика на ВСС за периода 03.10.2012 г. до 31.12.2015 г. и на практиката на ВАС, свързана с дисциплинарните производства на ВСС“, да отпадне мярката с по-малък обхват – Мярка 27, още повече, че не става ясно по какъв начин същата самостоятелно ще допринесе за изпълнението на отправената в доклада по МСО препоръка. Последната касае въвеждане на практика на мотивиране на дисциплинарните решения в съответствие с ясни и обективни стандарти и принципи.

Мярка 30 „Създаване на ясни стандарти за дисциплинарни нарушения и наказания при отчитане на нормите на натовареност на магистратите с отговорни институции ВСС и ИВСС“, с посочени отговорни органи ВСС и ИВСС.

За яснота на последващите съображения е нужно предварително да се посочи, че процесната мярка е предложена в насока изпълнение на следната препоръка: „Създаване на ясни стандарти за дисциплинарните процедури и наказания, като бъде въведена по-системна комуникация, съдържаща обяснения как индивидуални решения са относими към общия стандарт. Дисциплинарните производства представляват друга област, където стандартите за натоварване биха били полезни, в частност като средство за по-обективна база за налагането на наказания в случаи, при които не са спазени процесуалните срокове“.

Предложената Мярка 30 не съответства на цитираната препоръка, за чието изпълнение е предвидена. Предвиденото „създаване на стандарти за дисциплинарни нарушения“ е лишено от действително съдържание и смисъл. Кое деяние е дисциплинарно нарушение, както и неговите обективни и субективни белези може да бъде уредено единствено и само в закона. Дисциплинарните нарушения не могат да бъдат „стандартизирани“, вкл. нарушенията на етичните правила и тези, с които се уронва престижът на съдебната власт, именно за които в доклада по МСО е посочено, че не са ясни. Начинът за преодоляване на тази неяснота е създаването на конкретни етични норми за поведение.

Относно коментираната Мярка 30, в частта ѝ за създаване на ясни стандарти за дисциплинарни наказания, не става ясно и в каква роля ИВСС следва да участва за създаването на тези стандарти. ИВСС на първо място не е дисциплинарнонаказващ орган, а на следващо – индивидуализирането на наказанието не може да почива на критерии, които не са предвидени в закона.

Предвид изложеното, изразявам становище, че мярката има нужда от прецизиране, като не намирам и необходимост ИВСС да бъде включен като отговорен за изпълнението ѝ орган.

Мярка 31 „Приемане от ИВСС на единни вътрешни правила за инициране на дисциплинарни производства“, предложена от ИВСС и в отговорност на предложителя.

Мярка 31, вкл. и по отношение на предложения срок за изпълнението ѝ, е съобразена изцяло с предложението на ИВСС.

Мярка 53 „Разработване на цялостен анализ на резултатите от дейността на Специализираната прокуратура от създаването ѝ до момента като цялостно наблюдение по напредъка по наказателни дела за тежка организирана престъпност и може да послужи като основа за преценка дали са „правни и институционални условия, които позволяват на правоохранителните органи и съдебната система да работят ефективно““.

Поради недоброто граматическо построяване на мярката, то действителното ѝ съдържание не може да бъде еднозначно определено. Не е прецизно, ИВСС да бъде включен в разработването на цялостен анализ за резултатите от дейността на Специализираната прокуратура, вкл. цялостно наблюдение по напредъка по наказателни дела за тежка организирана престъпност. Основната функция на ИВСС е контролно- установителна, т.е. функцията по извършване на проверки. Тези проверки не могат да бъдат за цялостната дейност на Специализираната прокуратура, а единствено относно организацията на административната дейност и организацията по образуването, движението и приключването на прокурорските дела и преписки. Анализът от ИВСС за противоречива практика на свой ред, е допустим само по приключените с влязъл в сила акт дела/преписки.

Предвид палитрата и същността на правомощията на ИВСС, то за изпълнение на препоръката от доклада по МСО от м. януари 2016 г. спрямо която е отправена и Мярка 53, Инспекторатът е предложил две мерки:

Мярка 55 „Приемане на конкретни критерии от ИВСС и стартиране на действителното изпълнение на механизма от звено „Аналитично“ за изискване и обработване на информационни данни от съдебни, прокурорски и следствени дела, наблюдавани от Инспектората“ и систематично свързаната с нея Мярка 9 „Анализ на наблюдаваните дела с влязъл в сила акт с оглед установяването на типични, повтарящи се причини, довели до констатирания резултат“. Именно тези две мерки /55 и 9/ намирам, че следва да останат, а ИВСС да отпадне като отговорен орган за изпълнението на Мярка 53.

Мярка 54 „Наблюдение на продължителността на наказателния процес (досъдебна и съдебна фази), и анализ на проблемите и възможностите за повишаване ефективността и качеството на правосъдието“, поставена в изпълнение на ВСС, ВКП, МВР, ИВСС.

Мярката се дублира в значителна степен с тази, предложена от ИВСС и обективирана в проекта на План под № 8 „Приемане на конкретни критерии от ИВСС и стартиране на действително изпълнение на механизма от звено „Аналитично“ за изискване и обработване на информационни данни от съдебни,

прокурорски и следствени дела, наблюдавани от ИВСС /по определени критерии от ИВСС/“. Предвид това, е разумно от изпълнението по Мярка 54 ИВСС да бъде изключен.

Относно посоченото дублиране между Мярка 55 и Мярка 8, действително такова е налице. От съществено значение е обаче да се съобрази, че двете мерки – 55 и 8, макар и с идентично съдържание, са относима към изпълнението на повече от една препоръка. Наред с това, посочването на повече от едно място на мярката, е направено с цел системност на предложените от ИВСС действия. Поради това е неудачно отпадането на Мярка 55 или Мярка 8.

Мярка 56 „Продължаване на установената практика в рамките на проверките на ИВСС в съдилищата по наказателни дела и прокуратурите, да се проверява изпълнението на влезлите в сила присъди“ е съобразена с предложението на ИВСС. Предвид това, нямам бележки към посочената мярка.

**ГЛАВЕН ИНСПЕКТОР
ТЕОДОРА ТОЧКОВА**

КА